

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการด้านการลงทุนอาเซียน-อินเดีย ครั้งที่ 8

1. การประชุมคณะกรรมการด้านการลงทุนอาเซียน – อินเดีย ครั้งที่ 8 (8th AITNC – WGI) มีขึ้นระหว่างวันที่ 12-16 กรกฎาคม 2553 ณ กรุงเทพฯ ประเทศไทย โดยจัดในช่วงเดียวกับการประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้าอาเซียน-อินเดีย ครั้งที่ 27 (27th AITNC)

2. การประชุมครั้งนี้มีนาย Alagasan Gadisalem, Senior Director, Investment Policy and Trade Facilitation Division, Ministry of International Trade and Industry, Malaysia เป็นประธานฝ่ายอาเซียน และนาย A.S. Reddy, Legal Officer (Grade I), L&T Division, Ministry of External Affairs, India เป็นประธานฝ่ายอินเดีย โดยประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศยกเว้นพม่าส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม

3. ในการประชุมครั้งนี้ ประธานฝ่ายอาเซียนขอหารือภายในอาเซียนเป็นเวลา 2 วันเต็ม เพื่อกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกสรุปท่าทีในประเด็นที่ยังมีความเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้ ไทยถูกกดดันในเรื่องแนวทางการเปิดเสรีการลงทุนและเรื่องการปฏิเสธการให้สิทธิประโยชน์ตามความตกลง สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ แนวทางการเปิดเสรีการลงทุน (Modalities)

4. ประธานคณะกรรมการได้เรียกร้องให้ไทยเปลี่ยนท่าทีเรื่องแนวทางการเปิดเสรีการลงทุนจาก positive listing (ระบุเฉพาะสาขาการลงทุนที่เปิดเสรี) เป็น negative listing (ระบุเฉพาะสาขาการลงทุนที่ไม่เปิดเสรี สาขาการลงทุนที่ไม่ระบุหมายความว่าเปิดหมด) ซึ่งเป็นท่าทีที่อาเซียนใช้เจรจากับ dialogue partners มาโดยตลอด เพราะประธานกังวลว่า การใช้ hybrid approach ซึ่งเป็นการผสมระหว่าง negative กับ positive listing ตามข้อเสนอของอินเดีย อาจก่อให้เกิดความซับซ้อน ทั้งนี้ มาเลเซียเสริมว่า อาจต้องยกประเด็นนี้ให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสเศรษฐกิจอาเซียน (SEOM) ตัดสินเพราะเป็นผู้กำหนดให้ประเทศสมาชิกใช้ negative listing ในการเจรจากับ dialogue partners มาตั้งแต่แรก อย่างไรก็ตาม ไทยได้ยืนยันท่าทีเดิมว่า จะไม่ขัดขวางท่าทีอาเซียนในการเจรจาผลักดันให้อินเดียใช้ negative listing แต่หากอินเดียใช้ positive listing ไทยก็จะใช้ด้วย ซึ่งกัมพูชาเสริมว่า หากไทยและอินเดียใช้ positive listing ก็จะใช้ด้วย

การปฏิเสธการให้สิทธิประโยชน์ตามความตกลง (Denial of Benefits)

5. ไทยปฏิเสธที่จะให้สิทธิประโยชน์กับประเทศที่ไม่ใช่คู่ภาคีสัญญา ซึ่งสิงคโปร์ยอมรับไม่ได้ เนื่องจากมีบริษัทข้ามชาติเข้ามาลงทุนในสิงคโปร์จำนวนมากและสิงคโปร์ต้องการให้บริษัทเหล่านี้สามารถใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีในกรอบอาเซียนได้ สิงคโปร์จึงพยายามกดดันให้ไทยเพียงประเทศเดียวรับพันธกรณีพิเศษว่าจะต้องหารือกับประเทศคู่ภาคีก่อนจึงจะปฏิเสธการให้สิทธิประโยชน์ตามความตกลงได้ โดยสิงคโปร์ได้เสนอทางเลือกแก่ไทยว่าจะยอมถอนข้อเสนอเรื่องกำหนดให้ต้องมีการหารือกับประเทศคู่ภาคีของนักลงทุนก่อนที่จะถูกปฏิเสธสิทธิประโยชน์ หากไทยยอมรับว่าจะปฏิเสธการให้สิทธิประโยชน์กับนิติบุคคลที่ own หรือ control โดยบุคคลที่ไม่ใช่สัญชาติภาคี ภายหลังจากที่ไทยได้พิสูจน์และแจ้งว่านิติบุคคลดังกล่าวสำแดงข้อมูลเป็นเท็จเรื่องสัดส่วนการถือหุ้นในลักษณะที่ละเมิดกฎหมายไทยและในสาขาการลงทุนที่

สงวนไว้ให้เฉพาะคนไทยเท่านั้น¹ ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับความตกลงการลงทุนอาเซียน ทั้งนี้ เมื่อไทยตอบว่า สิงคโปร์ไม่ควรกีดกันไทยเพียงประเทศเดียว เพราะฟิลิปปินส์ซึ่งมีกฎหมายเหมือนไทย กลับมีสิทธิปฏิบัติให้สิทธิประโยชน์เมื่อมีการแจ้งเท่านั้น ไม่มีพันธกรณีอื่นนอกเหนือจากนี้ ไทยจึงควรจะได้รับปฏิบัติที่เท่าเทียมกันกับฟิลิปปินส์ แต่สิงคโปร์อ้างว่ากฎหมายของไทยขาดความชัดเจนและมีขอบเขตที่กว้างกว่ากฎหมายของฟิลิปปินส์ซึ่งมีการระบุชื่อกฎหมายเป็นการเฉพาะไว้ในข้อบทเรื่องนี้ ซึ่งไทยแจ้งว่า ยินดีที่จะระบุชื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องไว้ในข้อบทนี้ แต่พันธกรณีของไทยต้องไม่ต่างไปจากของฟิลิปปินส์ รวมทั้งยืนยันว่ารับข้อเสนอของสิงคโปร์ไม่ได้ ที่จะให้ไทยให้สิทธิกับประเทศที่ไม่ใช่คู่ภาคีที่มีการทำธุรกิจในสิงคโปร์

6. สำหรับการเจรจาระหว่างอาเซียนกับอินเดีย มี 2 เรื่องหลัก คือ 1) แนวทางการเปิดเสรีการลงทุน (Modalities) และ 2) ร่างข้อบทร่วมของความตกลงด้านการลงทุนระหว่างอาเซียนและอินเดีย (Consolidated draft text) ในประเด็นที่ติดค้างในวงเล็บ

6.1 แนวทางการเปิดเสรีการลงทุน (Modalities)

อินเดียขอยืนยันท่าทีเดิมที่ต้องการใช้ Positive list approach ในการเปิดเสรีการลงทุน

6.2 ร่างข้อบทร่วมของความตกลงด้านการลงทุน (draft consolidated text)

ในการหารือกับอินเดีย อาเซียนมีโอกาสหารือร่างข้อบทของความตกลงเรื่องการลงทุนกับฝ่ายอินเดีย ทั้งฉบับ ซึ่งถึงแม้ว่าอินเดียจะไม่สามารถเจรจาในบางประเด็นที่ต้องรอท่าทีในระดับนโยบายอยู่ เช่น ขอบเขต และนิยามคำว่า covered investment กับ natural person of a Party ซึ่งรวมเรื่องการให้สิทธิแก่ผู้มีถิ่นพำนักถาวร (permanent residence) และข้อกำหนดสำหรับการใช้มาตรการทางภาษีซึ่งอาจถือเป็นการเวนคืน แต่อินเดียก็ยอมรับร่างของอาเซียนในหลายเรื่อง โดยเฉพาะข้อบทการยุติข้อพิพาทระหว่างรัฐและนักลงทุน (Investor-State Dispute Settlement: ISDS) ทำให้การประชุมครั้งนี้มีความคืบหน้าในการเจรจาร่างข้อบทร่วมของความตกลงด้านการลงทุนในประเด็นที่ติดค้างในวงเล็บพอสมควร

7. การประชุมครั้งต่อไป

ประธานฝ่ายอาเซียนยังไม่กำหนดวันที่สำหรับการประชุมคณะทำงานด้านการลงทุนอาเซียน-อินเดีย ครั้งต่อไป โดยขอรอดูผลการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสเศรษฐกิจอาเซียน-อินเดีย ในเดือนกรกฎาคม 2553 ก่อน

สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน

22 กรกฎาคม 2553

¹ "Following notification . . . the Kingdom of Thailand may deny the benefits of this Agreement to investors of another Party and to investments of that investor, where it establishes that such investor has made an investment in breach of its domestic laws by misrepresenting its ownership in those areas of investment which are reserved for natural or juridical persons in the Kingdom of Thailand."